

HVORNÅR SKAL OFFENTLIGE VANDLØB GRØDESKÆRES?

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse om Aarhus Kommunes grødeskæring af offentlige vandløb.

Som følge af ændrede klimaforhold oplever vi i dag til tider kraftige nedbørsmængder, hvilket giver øget fokus på vandløbenes vandføringsevne. Vandføringsevnen kan bl.a. forbedres ved at skære planterne i vandløbene bort, da planterne støver vand. Planterne bremser vandets frie løb og får vandstanden til at stige.

Kommunerne har som vandløbsmyndighed pligt til at foretage grødeskæring af offentlige vandløb for at sikre deres vandføringsevne. Hyppigheden og tidspunktet for grødeskæring skal fastsættes ved regulativ.

Natur- og Miljøklagenævnet skulle i sag [NMK-43-00617](#) tage stilling til, om Aarhus Kommune havde opfyldt sin pligt til grødeskæring af offentlige vandløb, da en lodsejer klagede over, at opstuvende vand vanskeliggjorde driften af hans marker. Konklusionen var, at kommunen havde opfyldt sin pligt, da den havde foretaget grødeskæring inden for de tidsrammer, der var fastsat i de relevante regulativer.

Du kan læse mere om sagen nedenfor.

Sagen

Aarhus Kommune skal ifølge regulativerne for vandløbene Egå og Bukbæk foretage vedligeholdelse i form af grødeskæring i vandløbene en gang årligt i perioden 1. juli til 30. september. Desuden kan kommunen på eget initiativ foretage supplerende vedligeholdelse, hvis der skønnes at være behov for dette.

En lodsejer med jorder ved vandløbene konstaterede i sommeren 2015 vand på sine marker.

Det besværliggjorde bjærgning af høsten og rettidig såning af efterafgrøder og vintersæd. Desuden kunne han ikke pleje nogle engarealer, da der stod vand på disse.

Aarhus Kommune foretog grødeskæring af vandløbene sidst i september 2015 - med undtagelse af en kort strækning. Der blev foretaget grødeskæring af den korte strækning den 5. oktober 2015, efter kommunen ved tilsyn havde konstateret, at der manglede grødeskæring.

Lodsejeren klagede til kommunen, som konstaterede, at den – med undtagelse af den korte strækning – havde foretaget grødeskæring i overensstemmelse med regulativerne.

Lodsejeren indbragte kommunens afgørelse for Natur- og Miljøklagenævnet med påstand om, at kommunen – henset til de store nedbørsmængder – skulle have foretaget grødeskæring på et tidligere tidspunkt.

Natur- og Miljøklagenævnet konstaterede indledningsvis, at nævnet var enig med Aarhus Kommune i, at kommunen havde foretaget grødeskæring inden for tidsrammerne i regulativerne, dog med undtagelse af den korte strækning.

Hvad angik kravet om supplerende grødeskæring udtalte nævnet følgende:

”Natur- og Miljøklagenævnet bemærker, at der i regulativbestemmelserne om ekstraordinær grødeskæring er anvendt formuleringen ”kan”, hvilket giver kommunen en ret, men ikke en pligt til at foretage ekstraordinær grødeskæring.

Det fremgår af sagens oplysninger, at bredejerne – herunder klager – ikke har kontaktet kommunen med anmodning om iværksættelse af ekstraordinær grødeskæring, og at kommunen heller ikke på eget initiativ har iværksat ekstra grødeskæring.

Nævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens afgørelse om ikke på eget initiativ at have iværksat ekstraordinære vedligeholdelsesforanstaltninger, og nævnet kan derfor ikke give klager medhold i klagepunktet.”

Vandløbslovens § 27

”Vandløb skal vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres, medmindre andet er fastsat i regulativet, jf. § 12, stk. 4, eller i afgørelse efter § 36 a, stk. 1.

Stk. 2. Grødevæksten i vandløbene kan begrænses ved mekaniske metoder som grødeskæring, opgravning og lignende eller ved biologiske metoder som etablering af skyggegivende vegetation på vandløbets bredder.

Stk. 3. Afskåret grøde skal optages, medmindre grøden ikke er til skade for vandløbet eller det vandområde, vandløbet udmunder i.

Stk. 4. Slam, grøde og andet, der ophobes ved stemmeværker eller andre anlæg, må ikke videreføres til skade for vandløbet eller for det vandområde, vandløbet udmunder i. Vandløbsmyndigheden kan fastsætte nærmere bestemmelse herom.”

Vandløbslovens § 12

”For offentligt vandløb udarbejder vandløbsmyndigheden et regulativ, som foruden en tydelig betegnelse af vandløbet skal indeholde bestemmelser om:

- 1) vandløbets skikkelse eller vandføringsevne,
- 2) vandløbets vedligeholdelse, jf. stk. 4 og kapitel 7,
- 3) ændringer i retten til sejlads, jf. § 4, stk. 3,
- 4) restaureringsforanstaltninger, jf. kapitel 8, og
- 5) beslutninger om friholdelse af arealer langs vandløb, jf. § 69.”

Kommentar

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er umiddelbart i overensstemmelse med vandløbsloven. Kommunen er efter vandløbslovens §§ 31 og 27 forpligtet til at foretage vedligeholdelse af offentlige vandløb, og hyppigheden heraf vil normalt være fastsat i det for vandløbet gældende regulativ, jf. § 12.

Aarhus Kommune foretog grødeskæring inden for den periode, hvor kommunen efter regulativet var forpligtet til dette (med undtagelse af en meget kort strækning).

Kommunen havde derfor opfyldt sin forpligtelse, selvom den sene grødeskæring gav gener for lodsejeren.

Det har sikkert også haft indflydelse på nævnets afgørelse, at lodsejeren faktisk ikke gjorde kommunen opmærksom på problemerne med opstuvende vand. Havde han gjort dette, havde kommunen haft et større incitament til at foretage supplerende grødeskæring.

Hvis lodsejeren fremadrettet skal have forbedret bortledning af vand via vandløbene, bør han rette henvendelse til kommunen og bede dem opdatere regulativerne, så de tager højde for de kraftigere nedbørsmængder.

Regulativerne indeholder normalt en bestemmelse om revision af disse, jf. § 3 i [bekendtgørelse nr. 919 af 27. juni 2016 om regulativer for offentlige vandløb](#).

Natur- og Miljøklagenævnet fastslog for øvrigt i afgørelsen, at det ene regulativ, for Egå, var i strid med vandløbslovens § 12, da der var angivet flere strækninger i regulativet uden krav til skikkelse eller vandføringsevne.

Så uanset om lodsejeren beder kommunen om revision eller ikke, må det formodes, at kommunen nu vil ændre dette regulativ.

Det bemærkes, at hvis Natur- og Miljøklagenævnet havde konkluderet, at Aarhus Kommune ikke havde foretaget behørig grødeskæring, ville kommunen højst sandsynlig have været

erstatningsansvarlig over for lodsejeren, jf. dommen U 1968 204 H. Erstatningens størrelse fastsættes af taksationskommissionen, jf. vandløbslovens § 73, stk. 1.

© 2021 - SEGES Projektsitet